

Tuning-systematiek

Voor de formulering van de leeruitkomsten is de Tuning-systematiek een goed hulpmiddel. Kernvraag is: Wat willen we dat lerende professionals leren? Welke leerervaring willen we de lerende laten opdoen?

De leeruitkomst bestaat uit vijf onderdelen:

- A. Handelingswerkwoord (beroepshandeling, zichtbaar gedrag): Wat wil je de professional zien doen?
Bij voorkeur één handeling per leeruitkomst. Voorbeelden: begeleiden, adviseren, ontwerpen, construeren, organiseren vanuit taxonomieën zoals Bloom en Tang (cognitief, psychomotorisch) en Declan Kennedy (affectief). Vermijd vage handelingen als weten, begrijpen, bekend zijn met, bijdrage leveren aan.
- B. Onderwerp: Waarop wordt de handeling uitgevoerd?
Dit betreft het deskundigheidsgebied waarop de handeling moet kunnen worden toegepast bijvoorbeeld: financiële vraagstukken, ontwikkelingskansen van lerenden, patiënten met chronische aandoeningen. Hier kan een verwijzing naar de kennisbasis worden opgenomen.
- C. Context: In welke kritische beroepssituaties moet de professional dit kunnen? Hoe complex moet de context zijn? Is dit conform het vereiste opleidingsniveau (Ad, Ba, Ma)?
Dit betreft de specifieke beroepscontext waarin de professional de handeling moet kunnen uitvoeren. Voorbeelden: levensbedreigende situaties, eerste hulp-afdeling, MKB-bedrijf in een financiële crisis. [Klik hier](#) voor de opleidingsniveaus.
- D. Hulpmiddelen: Welke hulpmiddelen moet de professional gebruiken (indien dit van belang is)?
- E. Prestatie/ standaard: Wanneer is het goed?
Dit betreft de te hanteren wettelijke, professionele of wetenschappelijke methoden, modellen, concepten e.d. Of het kunnen protocollen en andere voor het beroepenveld geëigende normen, zijn. Vermijd woorden als juist, enige, geschikte. Voorbeelden: gebruikmakend van actuele, relevante theorieën en inzichten, voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. Naar zeer relevante standaarden kan worden verwezen in de beschrijving van de leeruitkomsten.

Bronnen

Kennedy, D., Hyland, A., & Ryan, N. (2012). *Writing and Using Learning Outcomes: a Practical Guide*. Cork:

University College Cork. Verkregen via https://www.researchgate.net/publication/238495834_Writing_and_Using_Learning_Outcomes_A_Practical_Guide

Lokhoff, J., & Wagenaar, R. (2010). *A Tuning Guide to Formulating Degree Programme Profiles. Including Programme Competences and Programme Learning Outcomes*. Bilbao, Groningen, The Hague: Nuffic / TUNING Association.

Colofon

Tuning-systematiek is een onderdeel van Routekaart FLEX. Routekaart met handvatten voor flexibel onderwijs.

Eindhoven, juni 2020

Fontys Hogescholen, Dienst Onderwijs en Onderzoek (dienstonderwijsenonderzoek@fontys.nl)

Els van Zijl, Suzanne Raaijmakers, Tasmara van Ginneken, Jacandra van Megen (red.)

Programma Flexibilisering Deeltijdonderwijs

Dienst Onderwijs en Onderzoek

Fontys Hogeschool Bedrijfsmanagement, Educatie en Techniek

Fontys Hogeschool voor Economie en Communicatie

Fontys Hogeschool Kind en Educatie

Fontys Lerarenopleidingen Tilburg

Fontys Hogeschool Mens en Gezondheid

Fontys Opleidingscentrum Speciale Onderwijszorg

Fontys Hogeschool Techniek en Logistiek